

معاذیر معاف کننده مجازات‌ها
در اساسنامه دیوان بین‌المللی کیفری

محمد معاذ

سرشناسه	مخبر، محمد، ۱۳۴۴.
عنوان و پدیدآور	معاذیر معاف کننده مجازات‌ها در اساسنامه دیوان بین‌المللی کیفری / محمد مخبر
مشخصات نشر	نور علم.
مشخصات ظاهری	۱۷۴ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۱۱۰-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	بر اساس اطلاعات فیبا (فهرست‌نویسی پیش از انتشار).
یادداشت	کتابنامه ص ۱۶۷-۱۷۴.
یادداشت	مخبر، محمد، ۱۳۴۴، مؤلف.
موضوع	حقوق بین‌الملل.
موضوع	دیوان بین‌المللی کیفری.
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۳م ۳۳/م ۳۵۲۰۱/ K
رده‌بندی دیوبی	۳۴۵/۰۲

نام کتاب : معاذیر معاف کننده مجازات‌ها در اساسنامه دیوان

بین‌المللی کیفری

تألیف : محمد مخبر

ناشر : نشر نور علم

صفحه‌آرایی : سی توانایان فرد

چاپ و صحافی : الغد

نوبت چاپ اول : ۳۹۳

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۱۱۰-۲

شمارگان : ۱۰۰۰

قیمت : ۹۵۰۰ تومان

فروشگاه در تهران: خیابان انقلاب- روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بین خیابان فروردین و اردیبهشت - کتابسرای اندیشه- نشر نور علم پایگاه اینترنتی: www.nooreen.com

موبایل کار: در صورت عدم دسترسی به کتاب‌های این انتشارات، از طریق شماره ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتاب‌ها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می‌شود.

پیشگفتار

اندیشه مقابله با جنایات بین‌المللی، سالیان متمادی ذهن طرفداران اجرای عدالت کیفری بین‌المللی را به خود مشغول کرده است تا اینکه تلاش‌های بسیار در واپسین سالهای قرن بیستم، اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی تصویب شد. مسئولیت کیفری بین‌المللی، تابعان حقوق بین‌الملل کیفری را اگر شخص حقیقی باشند در بر می‌گیرد. تشکیل دادگاه‌های کیفری پس از جنگ جهانی دوم، تلاشی ناقص اما با چشم‌اندازی روشن جهت مبارزه با پدیده بی‌کیفری در قبال انجام جرایم بوده است. به علاوه با قوانین و مقررات قراردادی و عرفی تکمیل شده است. موضوعاتی از قبیل اصل سرزمینی بودن صلاحیت دیوان، اصل صلاحیت مبتنی بر تبعیت، اصل سبب، سن مرتکبین جرایم و مصونیت سران و حکام از عوامل مؤثر بی‌کیفری جنایتکاران بین‌المللی محسوب می‌شوند. تمایل جامعه بین‌المللی به اعمال برخی معافیت‌ها جهت ایجاد فضای لازم برای تحقق وظایف دستگاه‌ها گوناگون و از سوی دیگر، تلاش‌های بی‌وقفه این جامعه جهت تحقق عدالت کیفری، منجر به برخورد دو نیاز متضاد و اساسی جامعه بشری گردیده است که حاصل آن، تعدیل در معافیت‌های مطلق و از سوی دیگر توسعه در حوزه عدالت کیفری بوده است. ظهور این توسعه، در مقررات ملی است و امکان انعکاس بعدی آن از طریق کنفرانس‌های بازنگری در اساسنامه ICC به عنوان یک سند غیرقطعی، خبر از آینده‌ای مقتدرتر برای این نهاد در سایه این کنفرانس‌ها می‌دهد. مهمترین این معافیت‌ها

در قالب معاذیر معاف کننده درونی و بیرونی، ضرورت بررسی شکلی و ماهوی داشته که موجب پیشرفت ادبیات حقوق بین الملل کیفری خواهد شد. و امیدواریم که شاهد روزی باشیم که هیچ مجرمی در هر کشوری از مسئولیت، از مکافات جرائم خود رهایی نداشته باشد.

در این سال است که از اساتید محترم جناب آقای دکتر حسین آل کجی و جناب آقای دکتر علیرضا حجت زاده که با راهنمایی های ارزنده خود مرا حجت توفیق تکمیل این کتاب را فراهم نمودند تشکر نموده و آرزوی توسل روزی برای آنها دارم. و از مدیریت محترم انتشارات نور علم که در نشر کتاب زحمت کشیدند به نوبه خود تقدیر و تشکر می نمایم.

محمد مخبر

فهرست مطالب

فصل اول:

مفاهیم و مبانی

۱. مقدمه	۳
۲. مفهوم شناسی	۴
۱.۲.۱. ابیات مسؤولیت کیفری بین المللی	۴
۱.۲.۲. عوامل رافع مسؤولیت کیفری و معاذیر معاف کننده مجازات	۱۱
۱.۲.۳. شرایط اعمال صلاحیت در مورد پدیده مجرمانه بین المللی	۱۳

فصل دوم:

دیوان بین المللی کیفری

۲.۱. کلیاتی در مورد دیوان بین المللی کیفری	۲۹
۱.۱.۱. ایجاد صلاحیت کیفری بین المللی دادگاه در سایه نیم قرن تلاش	۳۲
۱.۲.۱. افق های صلاحیت در دیوان کیفری بین المللی	۴۵
۲.۲. تاریخچه مسؤولیت کیفری بین المللی	۶۰
۱.۲.۱. دادگاه های نورنبرگ و توکیو	۶۰
۲.۲.۲. دادگاه های یوگسلاوی سابق و رواندا	۷۱
۲.۲.۳. دیوان کیفری بین المللی	۷۳

فصل سوم:

تأثیر عوامل درونی رافع مسؤولیت کیفری در اساسنامه دادگاه بین المللی

کیفری

۳.۱. مقدمه	۷۷
۳.۲. کودکی	۷۸
۳.۳. جنون	۸۸

۳.۴. مستی.....	۹۵
۳.۵. اشتباه موضوعی یا اشتباه حکمی.....	۱۰۰
۳.۵.۱. اشتباه موضوعی.....	۱۰۱
۳.۵.۲. اشتباه حکمی.....	۱۰۲
۳.۶. سایر معاذیر معاف‌کننده درونی.....	۱۰۷
۳.۶.۱. بی‌اختیاری.....	۱۰۹
۳.۶.۲. ارتد.....	۱۱۴
۳.۶.۳. رضا مجنی‌علیه.....	۱۲۹
۳.۶.۴. زیاده‌روی‌ها تحت تأثیر هیجانات آنی.....	۱۳۷

فصل چهارم:

تأثیر عوامل بیرونی بر مسئولیت در اساسنامه دادگاه کیفری بین‌المللی

۴.۱. مقدمه.....	۱۴۳
۴.۲. دفاع مشروع.....	۱۴۴
۴.۳. اجبار.....	۱۵۴
۴.۳.۱. اجبار در اساسنامه دیوان.....	۱۵۴
۴.۳.۲. بحث کلی راجع به «عامل اجبار» به عنوان یکی از عوامل رافع مسئولیت کیفری.....	۱۵۶
۴.۳.۳. مطالعه تطبیقی.....	۱۶۰
۴.۳.۴. دستور مقامات ما فوق و تجویز قانونی.....	۱۶۵

فصل پنجم:

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

۵.۱. تلخیص بحث.....	۱۸۱
۵.۲. نتایج و پیشنهادها.....	۱۸۵
فهرست منابع.....	۱۹۵